

vilde faa Lejlighed til at slaa et Slag for denne sin Yndlingstanke. Det ærede Medlem omtalte, at han vilde befri Lovforslaget for disse forskellige Omsvøbsdepartementer, som det led af, og han udtalte sin Glæde over, at det ene Omsvøbsdepartement, nemlig Kreditforeningerne, nu var afskaffet, var afgaaet ved Døden, og der var ingen, der tænkte paa at bringe det til Live igen, men det ærede Medlem var ikke tilfreds med at være bleven af med det ene Omsvøbsdepartement, han vilde ogsaa af med det andet, nemlig Amtskommissionen, idet han fremhævede, at det var en Række Besværligheder, man lagde paa Arbejderen, idet han skulde indgive et skriftligt Andragende til Amtskommissionen, og han fremhævede de Besværligheder, en Arbejder vilde have for at komme i Besiddelse af et Hus. Jeg maa dog bemærke, at selv om vi lade Amtskommissionerne forsvinde, saa tror jeg ikke, Arbejderen vil kunne slippe for ogsaa at indgive et skriftligt Andragende til Sogneraadet, særlig da Amtsradet ogsaa skal medvirke i Sagen. Der staar i Lovforslaget, at han har at udfylde en Blanket, hele det skriftlige Arbejde, han har at udføre, er at udfylde en Blanket, saa jeg kan ikke se, det vil volde Landarbejderen saa overordentligt Besvær. Om det kan lykkes det ærede Medlem at faa afskaffet Amtskommissionen, ved jeg jo ikke, men jeg skal udtale for mit Vedkommende, at jeg nærer meget stor Betænkelighed ved at overgive denne Virksomhed til Sogneraadene, og dertil har jeg en Række af Grunde. En af Grundene er den, at Sogneraadene i vor Tid ere i den Grad overlæssede med Arbejde, og der paalægges dem stadig ny Arbejde, jeg vil derfor være meget betænkelig ved at paalægge Sogneraadet et nyt omfangsrigt og ret vanskeligt Arbejde.

Man kan vel sige her, at Hovedvanskeligheden ved at komme til Enighed om denne Lov hviler paa de forskellige Anskuelse, som ere fremme om, hvilke Krav der bør stilles til Arbejderne, og hvilke Krav der tør stilles til Staten. Fra den ene Side ønsker man at gøre de Krav, som stilles til Arbejderne, saa lette og saa lidt følelige som muligt, medens man samtidig kræver meget betydeligt af Staten, fra den anden Side er man betænkelig ved at spænde Staten for stærkt for, og man ønsker en absolut Garanti for, at Staten i dette Forhold kun indlader sig med virkelig sparsommelige og dygtige Landarbejdere. Hvorvidt der nu er nogen Mulighed for, at disse Anskuelse kunne mødes,

saaledes at der kan blive noget Resultat af Forhandlingerne om dette Lovforslag, maa jo Fremtiden vise, men det er mit Haab, at det vil kunne lykkes at forene de modstaaende Anskuelse. Jeg tror, at naar man fra Flertallets Side i begge Ting er enig om at ønske, at denne Lov maa kunne føres igennem, maa man kunne blive enig om, hvad der bør kræves af Arbejderen, og hvad der bør kræves af Staten, og jeg tror navnlig, man maa kunne blive enig om Lovens Gennemførelse, naar man, som det er foreslaet her i Tinget, kun gør det som et Forsøg, som et varsomt og forsigtigt Forsøg. Det bør kunne bevirke, efter min Opfattelse, at man fra den ene Side forlanger noget mindre og fra den anden er parat til at yde noget mere, end man har tænkt sig, naar det kun er et Forsøg, og man siger: Vi ville kun indhøste Erfaringer, før vi slaa endelig fast, hvorledes denne Lov skal se ud i Fremtiden.

Ordføreren (Koch): Da de Indvendinger, der ere fremkomne mod Flertalsændringsforslagene fra den anden Side, i alt væsentligt ere imødegaaede af mig i mit første Foredrag, skal jeg ikke opholde det høje Tings Tid længe ved de Bemærkninger, jeg har at gøre, og hvad den højtærede Ministers Stilling angaar, kan jeg jo kun sige, at jeg kan forstaa, at han indtager en mæglende Stilling her mellem Flertallet og det andet Ting. Det er en Stilling, som jeg finder er naturlig for ham, men paa den anden Side ere jo de Indvendinger, han har gjort mod adskillige af Flertallets Ændringsforslag, ikke af den Betydning, at jeg tror, det vil være rigtigt for Flertallet for Øjeblikket at gøre Skridt i den af den ærede Minister antydede Retning. Den ærede Minister havde navnlig Betænkelighed ved den Indskrænkning, vi havde gjort i den Sum, Staten skal anvende paa dette Forsøg; han gjorde den Bemærkning, at for den Million om Aaret vilde der jo, naar man tog Hensyn til højeste Pris, ikke kunne tilvejebringes mere end 312 Huse med Jord om Aaret. Men de behøve jo ikke alle at være af den dyreste Slags, og jeg tillod mig derfor i mit første Foredrag at gaa ud fra den Antagelse, at man ad den Vej vilde kunne faa 350 Huse aarlig i 5 Aar, hvilket altsaa omtrent vilde svare til 1,600 Huse i de 5 Aar, Loven foreløbig skal gælde. Jeg finder ikke, det er et upassende lille Forsøg, thi man maa vel erindre, at ved Siden deraf vil fremdeles